

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 4-га Украінскага фронта

Генералу арміі ЕРОМЕНКА

Начальніку штаба фронта генерал-палкоўніку САНДАЛАВУ

Войскі 4-га УКРАІНСКАГА фронта сёня, 30 красавіка, штурмам авалодалі горадам МОРАУСКАЯ ОСТРАВА—буйным прымесловым цэнтрам і магутным апорным пунктаам абароны немцаў у Чехаславакіі.

Адначасова войскі фронта авалодалі горадам ЖЫЛІНА—важным вузлом дарог у паласе Захадных Карпат.

У баях за авалоданне гарадамі МОРАУСКАЯ ОСТРАВА, ЖЫЛІНА вызначыліся войскі генерал-палкоўніка МАСЛАЧЕНКІ, генерал-палкоўніка ГРЗЧКО, генерал-палкоўніка КУРАЧКІНА, генерал-лейтэнанта ГАСЦІЛОВІЧА, генерал-лейтэнанта БАЦІОНІЯ, генерал-маёра ГАНЧАРОВА, генерал-маёра БРЫЛЕВА, чехаславацкага корпуса бригаднага генерала КЛАПАЛЕК, генерал-лейтэнанта БОНДАРАВА, генерал-маёра БУШАВА, генерал-лейтэнанта ЗАЛАРЖЧАКІНА, генерал-маёра ГАРДЕЕВА, генерал-маёра ВЕДЕЗІНІА, генерал-маёра ТЕРТЫШНІГА, генерал-лейтэнанта ОЗІМІНА, генерал-маёра МЕЛЬНІКАВА, генерал-маёра САЛАУЕВА, генерал-лейтэнанта МЕДЗВЕДЕВА, генерал-маёра ВАСЛЕУСКАГА, генерал-маёра КРАПОСЦІНА, палкоўніка ГРДЗІНІАРЗІНА, палкоўніка ВАСІЛЬЕВА, палкоўніка ДРАХЛОВА, генерал-маёра ІВАНОУСКАГА, генерал-маёра МЕТАЛЬНІКАВА, генерал-маёра БАРЫСАВА, генерал-маёра ЗУБАВА, палкоўніка КАЗАРЫНАВА, палкоўніка ЧОРНГА, палкоўніка МІТАНІ, палкоўніка КУПЦОВА, палкоўніка КАВЕРЫНА, генерал-маёра БЕНКІ, генерал-маёра ІАНКОУСКАВА, палкоўніка ХОМІЧА, палкоўніка ГЕРШВІЧА, палкоўніка ГРЗЧКОСІЯ, генерал-маёра ГРЫЧЧАНА, генерал-маёра КАЛДУБАВА, генерал-маёра ЛІСІНАВА, генерал-маёра ГЛАДКОВА, палкоўніка ВІНАГРАДАВА, палкоўніка УГРУМАВА, палкоўніка ВАСІЛЬЕВА, палкоўніка БРОЖ, палкоўніка СЕЛЬНЕР, палкоўніка МАРКУС; артылерысты генерал-лейтэнанты артылерыў КАРЫЮФІЛІ, палкоўніка СІМІРОВА, палкоўніка ДАВЫДАВА, генерал-маёра артылерыў КАБАТЧЫКАВА, генерал-маёра артылерыў ІВАНОВА, палкоўніка ШЭУЧАНКА, палкоўніка

БРАЗГОЛЬ, палкоўніка ДЖЫНЧАРАДЗЕ, палкоўніка БОЛЬБАТА, генерал-маёра артылерыў ЖЫБУРКУС, падпалкоўніка РОСЕЛ, палкоўніка МІРОНАВА, палкоўніка БОЧЗІМ; танкісты генерал-лейтэнанта танкавых войск РЗМІЗАВА, палкоўніка ПАХОМАВА, генерал-маёра танкавых войск РАЙІНА, палкоўніка ГАЕВА, маёра ЯНКО, маёра СНЕТНОВА; летчыки генерал-лейтэнанта аўіцы ЖДАНАВА, генерал-маёра аўіцы ІЗОТАВА, генерал-маёра аўіцы РУБАНАВА, генерал-маёра аўіцы ГАЛАУНЯ, генерал-маёра аўіцы КАЦЕЛЬНІКАВА, генерал-маёра аўіцы УХАВА, палкоўніка ОБУХАВА, генерал-маёра аўіцы ЛАКЕЕВА, палкоўніка ЧУК, падпалкоўніка БУДЗІНА; сапёры генерал-маёра інженерных войск КАЛЕСНІКАВА, палкоўніка ВАЛОДЗІНА, генерал-маёра інженерных войск ГОВАРАВА, генерал-маёра тэхнічных войск КУЗНЕЦОВА, палкоўніка ЖУРЫНА, палкоўніка КЛЮЧНІКАВА, падпалкоўніка ПАПОВА; сувязісты генерал-лейтэнанта войск сувязі МАТВЕЕВА, палкоўніка ТАРУНІНА, палкоўніка БЕЛЯЧЫНА, палкоўніка НЕКРАСАВА, палкоўніка КЛСПАНІЯ.

У азіменаванне атрыманай перамогі злученні і часі, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне гарадамі МОРАУСКАЯ ОСТРАВА, ЖЫЛІНА, прадставіць да ўзнагороджання ордэнамі.

Сёня, 30 красавіка, у 23 гадзіны стаўліца нашай Радыі—МІСІКАВА здыміла салют на дубленых войскам 4-га УКРАІНСКАГА фронта, у тым ліку чехаславацкому корпусу брыгаднага генерала КЛАПАЛЕК, дэвізациі артылерыйскім залпам з двухсот дванаццаці чатырох гармат.

З выдатных балываў дзеянні АБ'ЯЛЮЮ ПАДЗІНУ кіруемым Вамі войскам, якія ўзяліна чай ў баях за вызваленне МОРАУСКАЯ ОСТРАВА, ЖЫЛІНА.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радыі!

Смерть нямоцім захопнікам!

**Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Савецкага Союза І. СТАЛІН.**

30 красавіка 1945 года

№ 353

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТУРНАЯ ЗВОДКА ЗА 30 КРАСАВІКА

Войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта, разрабоючы наступленне, 30 красавіка авалодалі гарадамі ГРАЙФСВАЛЬД, ТРЭПТОВ, НоІШТРЭЛІЦ, ФОРСТЭНБЕРГ, ГРАНЗЕЕ—важнымі вузламі дарог у падвойна-заходні частцы Памерані і ў Мекленбургу, а таксама занялі гарады ЛАСАН, ВОЛЬГАСТ, РАЙНОБЕРГ і буйнымі насolenыя пунктамі ХАНСХАРЕН, ЦЮСОВА, ГЛЮТКОУ, ГРУНЕБЕРГ, ЦЕШЭНДОРФ, НАСЕНХАЙД. У БЕРЛІНЕ войскі фронта, прадаўжанча весці вулічныя байці ў цэнтральную гарада, авалодалі будынкамі германскага рэжыстата, на якім узяты сцяг перамогі. Нашымі войскамі таксама заняты галубы паштамт, міністэрства ўнутраных спраў і да 200 кварталаў у цэнтральнай частцы горада. У баях за 30 красавіка ў БЕРЛІНЕ войскі фронта ўзялі ў палон больш 1.500 нямецкіх салдат і афіцэроў і захапілі 27 самалётў і 55 паліевых гармат.

На поўдні ад БЕРЛІНА войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта з баямі занялі гарад ГРДЗІНІК і буйнымі насolenыя пунктамі КЛАНІ-МУТЦ, БЕРГФОРД, ФАЛЬКЕНТАЛЬ, ГУТЭН, ГЕРМЕНДОРФ, ЛЕВЕНБЕРГ, ГРУНЕБЕРГ, ЦЕШЭНДОРФ, НАСЕНХАЙД. У БЕРЛІНЕ войскі фронта, прадаўжанча весці вулічныя байці ў цэнтральную гарада, авалодалі будынкамі германскага рэжыстата, на якім узяты сцяг перамогі. Нашымі войскамі таксама заняты галубы паштамт, міністэрства ўнутраных спраў і да 200 кварталаў у цэнтральнай частцы горада. У баях за 29 красавіка ў БЕРЛІНЕ войскі фронта ўзялі ў палон больш 9.000 нямецкіх салдат і афіцэроў.

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта прадаўжоўші весці вулічныя байці ў падвойна-заходні частцы БЕРЛІНА і занялі рад кварталаў у гарадскім раёне ВІЛЬМЕРСДОРФ і чыгуначную станцыю ВЕСТКРОЙЦ.

На падённых усходзе ад БЕРЛІНА нашы войскі знішчалі рэшткі архітэктурных груп нямецкіх войск у лясах на захадзе ад населенага пункта ВЕНДЗІШ-БУХГОЛДЫ.

Войскі 4-га УКРАІНСКАГА фронта 30 красавіка штурмам авалодалі горадам МОРАУСКАЯ ОСТРАВА—буйным прымесловым цэнтрам і магутным апорным пунктаам абароны немцаў у Чехаславакіі.

Адначасова войскі фронта авалодалі горадам ЖЫЛІНА—важным вузлом дарог у паласе ЗАХАДНЫХ КАРПАТ.

На ўсходзе ад горада БРНО войскі 2-га УКРАІНСКАГА фронта, прадаўжанча наступленне, з баямі заняты буйнымі насolenыя пунктамі БУХЛОВІЦ, СТУПАВА, КОРЫЧАНЫ, НЕМОЦІЦ, МІЛОНІЦ, ШВАБЕРЫЦ, ІВАНОВІЦ, ДЗЕДЗІЦ.

На другіх участках фронта—байці мясоцвага значэння і пошын разведчынай.

За 29 красавіка на ўсіх франтах падбілі аўшыні 110 нямецкіх танку і самаходных гармат. У паветранных баях і агнём зонітнай артылерыі збілі 79 самалётў прадаўжанчай.

Войскі 2-га Беларускага фронта нараўні і захадзе ў гарод Нойштрэліц. Тым часам насырь расціці дарогу танкам. Сумеснымі ударамі, падтрымавшы танкі і самаходныя гарматы, апарніраваліся ў танку і танку падпілі аўшыні 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай. Апарніраваў таго, на адным з аэродромаў спадзялена 7 нямецкіх самалётў.

Войскі 1-га Беларускага фронта прадаўжали весці нараўні і захадзе ў гарод Нойштрэліц. Трынадцаткі наступлення, з баямі заняты танкамі і магутнымі контратакамі, прадаўжанча зтрымавалі нямецкіх войскі ў лясах на ўсходзе ад горада. Немцы збройлі на ўсіх дарогах завады, заслони і падпілі аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Войскі 2-га Беларускага фронта прадаўжали весці нараўні і захадзе ў гарод Нойштрэліц. Трынадцаткі наступлення, з баямі заняты танкамі і магутнымі контратакамі, прадаўжанча зтрымавалі нямецкіх войскі ў лясах на ўсходзе ад горада. Немцы збройлі на ўсіх дарогах завады, заслони і падпілі аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспарт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспорт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспорт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспорт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспорт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспорт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

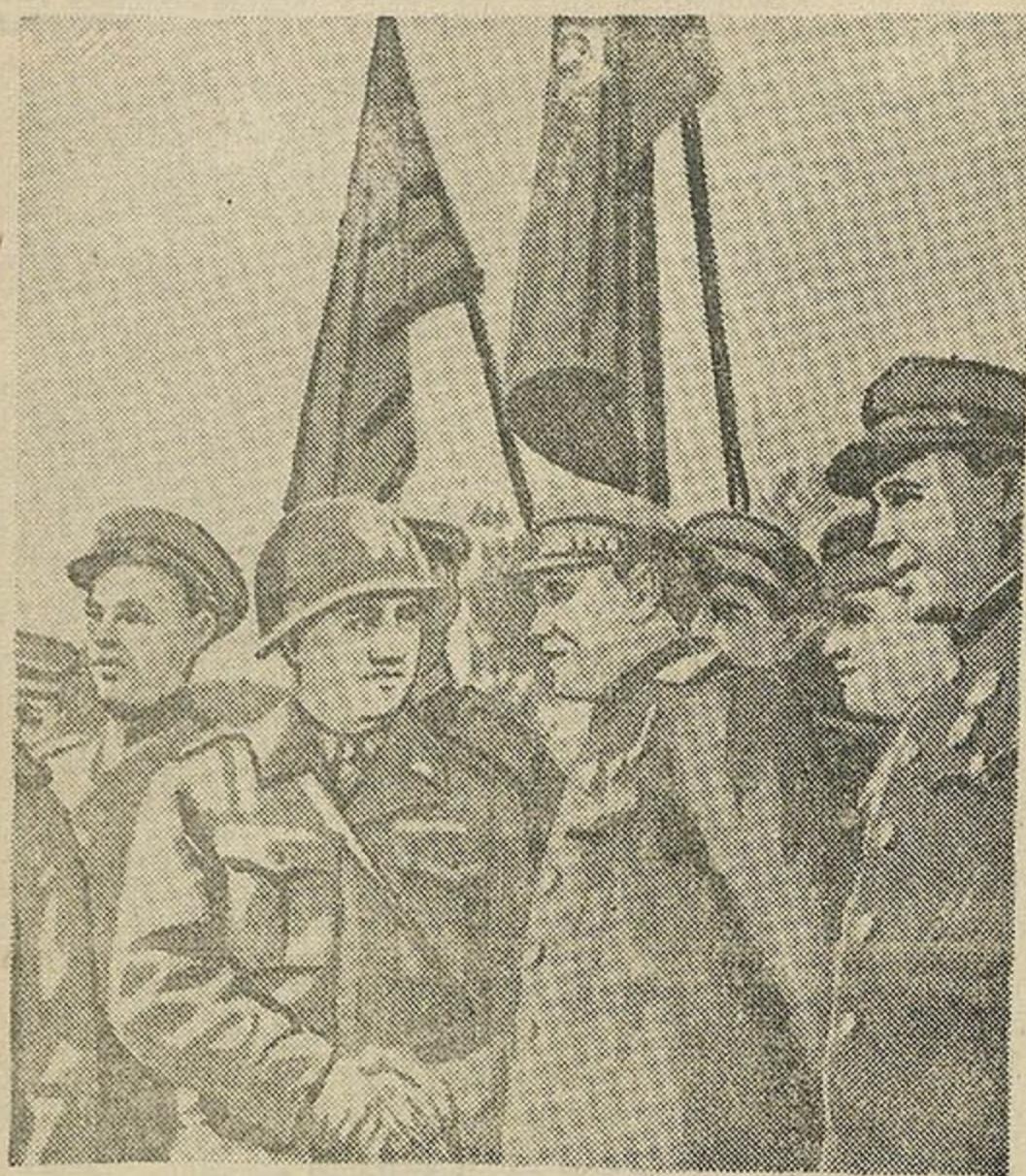
Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспорт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспорт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

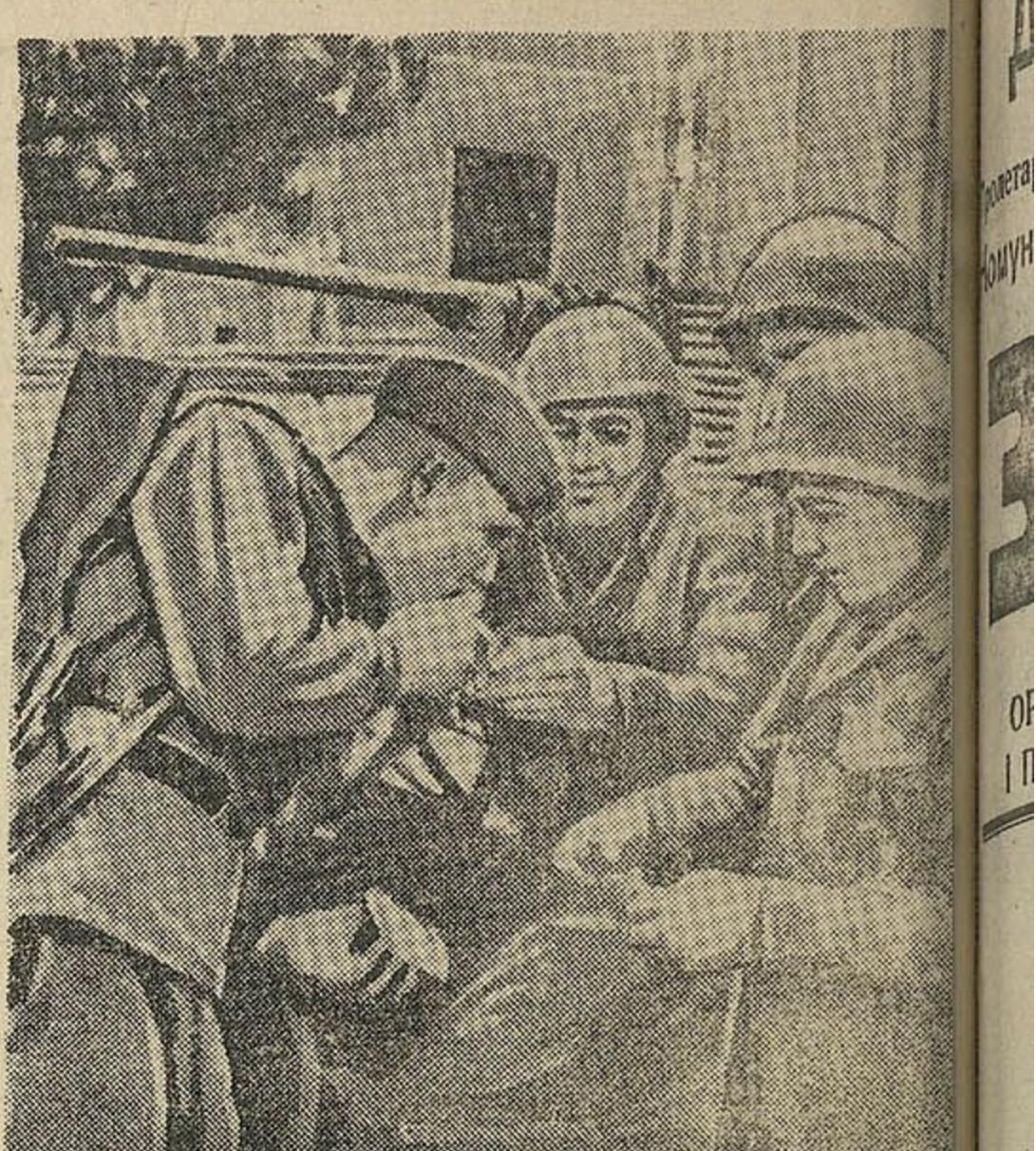
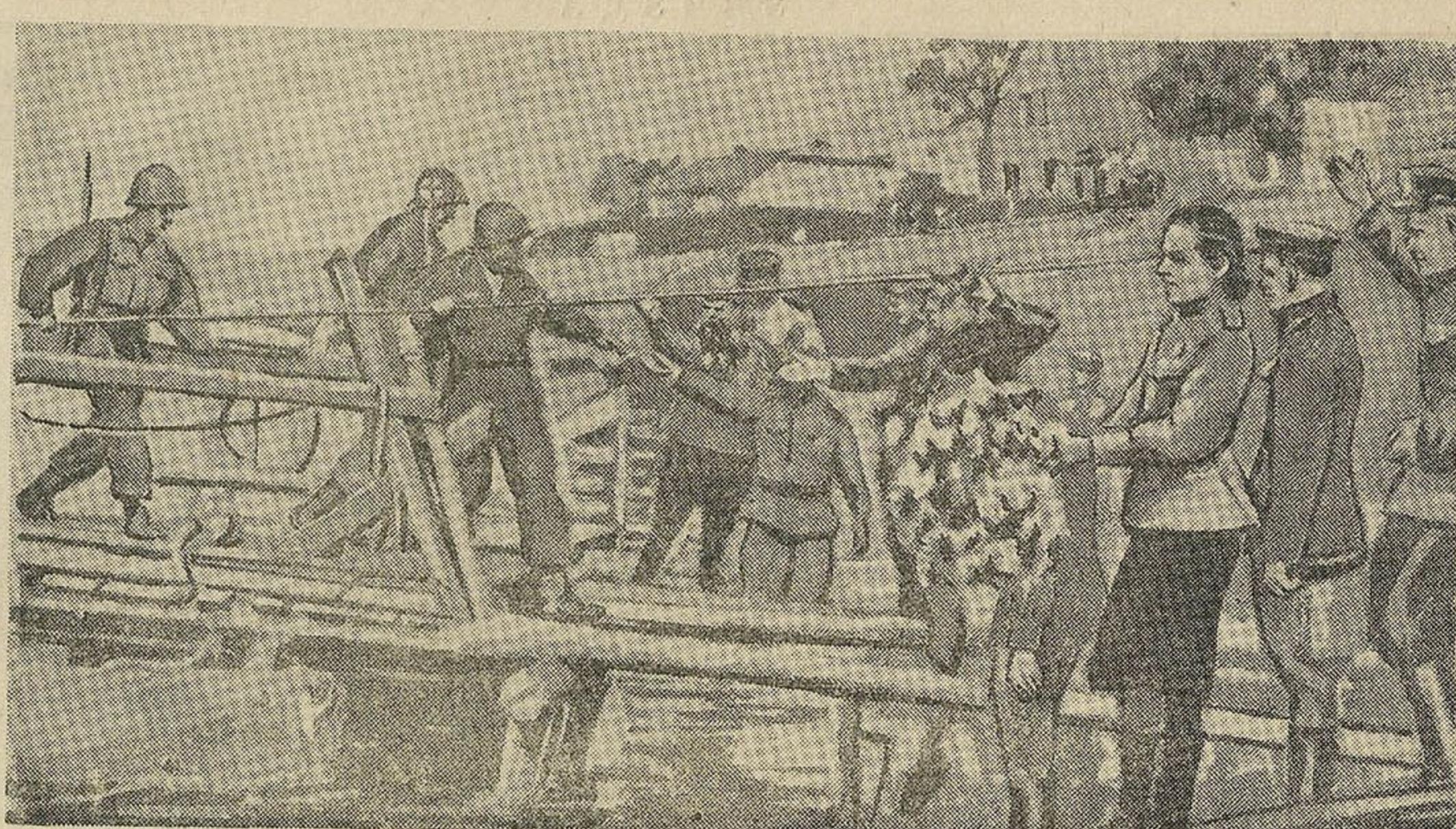
Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспорт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспорт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Караблі Чырвоноармейскай Балтыйскай флота патанілі ў падвойнай часты Балтыйскага мора транспорт прадаўжанчай здзілічніненем у 6 тысяч тон. Аўшыні 100 танку і самаходных гармат. Рэшткі артылерыі збілі 22 самалёты і адзін аэрастат прадаўжанчай.

Злученне войск 1-га Украінскага фронта з англо-амерыканскімі войскамі. 1. Камандзір 58-й гвардзейскай дывізіі генерал-маёр Русакоў і камандзір 69-й амерыканскай дывізіі генерал-маёр Райнхардт абменьваюцца рукапацісцкім. 2. Эпізод с

З ЯМЛЯ

Ішлі сялян вёскі Ванілавічы ляжалі по бач з велізарнымі ўгодзіямі князя Радзівіла. Шырокая міжа, узвышаючыяся над пахаціем, адлюстрава вузкія палоскі сялян аж замеяны вінамі.

З кожным годам мяжа — граніца, як яе тут называлі, усё больш пасовідалася ўглы сялянскіх палей, спікаючы і без таго вузкія шиуры. Радзівіл нарадзіл скучлі за бісцінай разбірганых гаспадарак. Былым гаспадаркам ішлі да візантіятаў. Іншага выхаду не было.

Было гэта год дзесяць таму назад. Стаялі пешымі вяснові дні. Сяянія Каламат — сялянін вёскі Ванілавічы — арашаю паласу. Ен рыхтаваў глебу для скубы гароху. Прана яго так нагінула, што ён не заўважыў, як узары загон. Прагаўшы апошнюю барану да ўсіх, ён спініўся, абліз із баёвікі поту, акініў позіцыю сваю работу. Іго ўзага прыцягнула мяжа. Вокам змеркіў шыркою.

— Яна-ж крху шырой за ман палоску, — мілагруна ў галаве думка. — Холь барану зямлі, хонь на некалькі сантиметраў шырой будзе... Думкі неадступна леслі ў галаву. Іншы не давалі старому снаку. І зямлю спакусела.

Каламат хутка завярнуў каня, захапіў на ўесь лемен плашт ужо заніздыўшай глебі і пашкай...

Паглазінкі хуткай каня, ён не мог адвар'іць сваёй позіцыі да пласта глебы, які роўнамерна клініча на яго пахаць. Ен падхопіў ужо да каня загону...

Моцны ўдар жалезным прутам па галаве прымусіў смыцца. У Каламата пашкінала ў ваччу. Ен пахіспуўся, адвар'інчыўся назад.

Перад ім верхам на кані сядзе ўканом Рушвіцкі.

— За што? — слаба прагаварыў Каламат.

— За мяжу! — ўканом павіннай каня і, як пі ў чым не бывала, пашкай прац.

— Я-ж хадеў толькі выраічыць мяжу, — леслі чутна вымавіў Каламат.

... Ен пакінуну каня на полі і пайшоў у бок вёскі, ступаючы іспакінграба, аспадожжа, як па ўсім надзеі надзеі надзеі. Усё частей і частей і плюшы крываёю. Яго перацеслі ў хату, на ложак.

Нема загасіці дочкі.

— Татулька, не пакідай нас, — просіць Іван, становічыся на калені.

Наўда штурхуючы яго ў спіну, шычка:

— Што ты? Не веру я... Ен будзе жыць...

— Эх, памілуюся я... памілуюся, — з хріпкім гаворынь батька.

Хлоці, ледзь ступаючы, падагнуў ногі і апескінчы на прыступку ганка, усё частей і частей і плюшы крываёю. Яго перацеслі ў хату, на ложак.

Нема загасіці дочкі.

— Татулька, не пакідай нас, — просіць Іван, становічыся на калені.

Наўда штурхуючы яго ў спіну, шычка:

— Што ты? Не веру я... Ен будзе жыць...

— Эх, памілуюся я... памілуюся, — з хріпкім гаворынь батька.

Хлоці, не дзяліцеся. Жывіце дружна. Варожася ў сям'і — гібель.

— Як шкада... Мала зямлі... Чую я, месці, плюшы будзе такая несправядлівасць...

Прапраўа прыдзе.

Ен памір укосарасі, сышоў крываёю.

Нервічна некалькі год сини жылі разам мірна. Але ажадіўся Пайла. Праз год выйшла замуж систра. Ей выдаўлі частку зямлі. Илоска стала больш вузкі. Нечайне ажадіўся Іван, за ім Кастьус.

У хате стала пасна. Пайла пешалакі. Дружна жыць начальнік распадацца. І нафіці сім'і падзяліліся.

Вузкую палоску зямлі разбілі ча ичичастак. Атрымаліся такія шиуры, дзе ледзь матла Умансіцца бараць.

Кастьус з малюшай сястрой пушкалі чашніцу ў горадзе. Знайсці там работу было

іх заветнай марай. Іншага выхаду не было. Але на скверах і тратуарах гората яны сустраві ідэсткі і сотні людзей, падобных да сябе. Людзі шукалі работы, шукалі старавінную, на пасынках, на тынчах, месяцах, а пасля, не знайшоўши, вярталіся да сябе ў вёску. Там за блесцікай паймаліся яны багачыні на памешынку або кулака.

Так із чым вярталіся ў вёску і Каламат з сястрой. Іншы пашылі за князя Радзівіла. Іх вёску бываў аж гаспадаркі.

У дні агітациі «абабіцаў «кебіччэніх» яшчэ раза было ўбіраль паладзій. Мы

зімогі ўедалі, што значыць гэтася слова. Непералаваючую трыбугу перажывалі і мы, супраноўкі дзіўчынчыкі дома. Траба было схаваць некаторыя яны багачыні за чашу скромную прану.

У нашым доме выходзілася звычай 70 зімней, з іх больш 30 — ў буржуйскіх. Было

многа дзіўчынчыкі, балкы якіх быў

зверска замучаны ў гаспадаркіх засценках. Жыць было вельмі суровое. Дзені глададалі, але яны мужна пераносілі пажнічне выпрабаваніе, якія тада вазіліся на іх мізныя галоўкі. Мы верылі, што

крымоў. Калі гэта зняжыўшыя пырамонікі заскочіліся, франкія зляжкай.

І тады са скленінай, саласі, кілазовай выпягвалі мы нашых «вёлёнікіў». Усе марыні аб

вельмі шылдывімы жыць.

Ніколі не забувамо трыўожных, чорных

іх зімней падарнага пагону ў буржуйскіх

днях.

Странная вестка хутка абліцела ўсіх

жыхароў нашага дома. Странна

было тады праходзіць тут. Лікія кркі і

сілкі рапаніх, чедабітых людзей, «мольбы

німінічнікі» залежніці ад князя. Жыць,

якіх падарнага пагону не астынгі

зімніх дніх.

У гэтыя сілкініні ўзімкі зімнай

дня зімнай падарнага пагону, якіх падарнага

</